

Notat

2. oktober 2017

Regeringens oplæg til udmøntning af satspuljen 2018

Satspuljen afsættes hvert år til initiativer inden for social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Initiativerne har til formål at forbedre vilkårene for svage og udsatte grupper samt for mennesker på overførselsindkomst.

Satspuljen udgør i 2018 omkring 770 mio. kr., og regeringen lægger op til udmøntning af over 3 mia. kr. i perioden 2018-2021.

Regeringen ønsker at prioritere midlerne for satspuljen for 2018 inden for i alt 7 temaer:

- Tema 1: Flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet i job eller uddannelse
- Tema 2: Støtte og forebyggelse til udsatte borgere
- Tema 3: Familien i fokus
- Tema 4: Værdighed og omsorg for de svageste ældre
- Tema 5: Styrket indsats i psykiatrien og for kronikere
- Tema 6: Et stærkt civilsamfund
- Tema 7: En beskæftigelsesrettet integrationsindsats

Du kan læse nærmere om de enkelte temaer og nogle konkrete initiativer inden for hvert tema nedenfor.

Tema 1 – Flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet i job eller uddannelse

Regeringen vil flytte mennesker væk fra offentlig forsørgelse til beskæftigelse. Det har stor menneskelig værdi, når flere oplever, at de kan bidrage på arbejdsmarkedet, hvor deres indsats er værdsat, og de bidrager til samfundet.

Den danske model betyder, at vi har et fleksibelt og effektivt arbejdsmarked, som bidrager til at gøre os konkurrencedygtige i en stadig mere globaliseret verden. Men vi skal sørge for, at alle stadig kommer med. Regeringen ønsker derfor at målrette en del af satspuljen til indsatser, der kan få flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet i job eller uddannelse.

Regeringen mener desuden, at det er vigtigt at støtte de danske veteraner. Det gælder dels i overgangen fra tjeneste til det civile arbejdsmarked, men også i relation til arbejdsskadesystemet. Her skal vores veteraner kunne have fuld tillid til, at deres skader bliver vurderet korrekt, og at de får den erstatning, de er berettiget til. Regeringen har derfor taget initiativ til en ”*Veteranpakke*” som en del af prioriteringsoplægget for satspuljen.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 1. mia. kr. til ”*Flere borgere på kanten af arbejdsmarkedet i job eller uddannelse*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

Understøtte indsatsen for den svageste gruppe af kontanthjælpsmodtagere

De svageste kontanthjælpsmodtagere er i mange kommuner en gruppe, hvor en større andel kun modtager begrænset eller ingen indsats. Der er endvidere tale om en gruppe, hvor en stor andel har helbredsmæssige eller sociale udfordringer. Regeringen ønsker derfor at styrke indsatsen for at få den svageste gruppe af kontanthjælpsmodtagere tættere på arbejdsmarkedet til gavn for både den enkelte og for samfundet.

Understøttende indsatser i den forberedende grunduddannelse

Regeringen ønsker at styrke indsatsen for udsatte unge, der sent eller aldrig gennemfører en ungdomsuddannelse, og derfor sjældent får varigt fodfæste på arbejdsmarkedet. Regeringen har derfor fremlagt sit udspil til en ny forberedende grunduddannelse ”*Tro på dig selv – det gør vi*”, som blandt andet indeholder initiativer, der skal give en bedre støtte til elever med funktionsnedsættelse i uddannelsessystemet. Udspillet indeholder ligeledes en ordning for unge, der af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere uddannelses- eller beskæftigelsesinstanser. De tilknyttes én gennemgående kontaktperson, der følger den unge i overgangene og støtter den unge frem mod og fastholdelse i en ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Bedre vilkår for veteraner

Regeringen ønsker at skabe bedre vilkår for veteraner. Regeringen har derfor taget initiativ til en ”*Veteranpakke*”, der skal skabe en tryk sagsbehandling for veteraner med en psykisk lidelse i arbejdsskadesystemet samt hurtigere afgørelser i veteranernes sager. Regeringen vil desuden videreføre de eksisterende indsatser ”*Veteraner med særlig behov for støtte*” og ”*Støtte til pårørende og børn*”, som blev etableret i 2014.

Tema 2 – Støtte og forebyggelse til udsatte borgere

Regeringen har en ambition om, at borgere i de mest udsatte situationer – heriblandt hjemløse – skal mødes af en stærk og hjælpende hånd, så de kan komme videre i livet og få beskæftigelse og bolig. Alle skal være en del af fællesskabet. Ingen må stå udenfor. Vi skal give den enkelte det bedste afsæt for at nå længst muligt med de ressourcer, som den enkelte har til rådighed.

I 2017 var der registreret godt 6.600 hjemløse i Danmark. Regeringen vil præsentere en handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed med det centrale fokus, at flere modtager de rette indsatser og styrke forebyggelsen af hjemløshed. I tillæg hertil ønsker regeringen at indføre et socialt frikort for udsatte voksne, som giver ret til en årlig skattefri arbejdsindkomst.

Samtidig er der behov for at styrke kvaliteten i kommunernes arbejde på handicapområdet. Flere borgere skal opleve at få den hjælp, de har krav på, uden at skulle klage til Ankestyrelsen. Regeringen vil derfor fremlægge en handlingsplan til styrkelse af kvaliteten i sagsbehandlingen på handicapområdet. Desuden vil regeringen foreslå initiativer, som skal styrke en sammenhængende og fleksibel indsats til familier med børn med handicap.

Regeringen ønsker også at styrke kommunernes incitament til at investere i omstilling hen mod en mere forebyggende og helhedsorienteret indsats på socialområdet. Regeringen vil derfor etablere sociale investeringspuljer, som skal hjælpe kommunerne med at overkomme investeringsbarrierer for sociale indsatser.

Som led i at fremme en mere manøvredygtig offentlig sektor ønsker regeringen desuden at afprøve nye offentlige-private samarbejdsformer, som skal fremme nye innovative løsninger på f.eks. social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet, i samspil mellem den offentlige, private og frivillige sektor.

Endelig ønsker regeringen, at sætte forebyggende ind over for, at børn og unge udsættes for vold og overgreb, bl.a. ved at styrke børns kendskab til deres rettigheder.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 870 mio. kr. til ”*Støtte og forebyggelse til udsatte borgere*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

Handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed

Det er et trist faktum, at der i et rigt velfærdssamfund som det danske er mennesker, der mister fodfæstet og ikke kan finde hjem igen. At være hjemløs handler ofte ikke blot om at mangle en bolig, men falder ofte sammen med en lang række andre sociale problemstillinger. Misbrug, psykisk sygdom, dårlig økonomi, kriminalitet, manglende socialt netværk, rodløshed og ringe arbejdsmarkedstilknøytning er faktorer, der ofte hænger sammen med hjemløshed. Regeringen vil fremlægge et forslag til en handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed, der bygger videre på erfaringerne fra ”*Hjemløsestrategien*”. Med handlingsplanen vil regeringen styrke den forebyggende indsats, der skal hindre en fortsat stigning i antallet af unge hjemløse, ligesom flere skal have den rette hjælp og støtte.

Socialt frikort

Regeringen foreslår, at der indføres et socialt frikort for socialt udsatte borgere. Det sociale frikort giver ret til at tjene en årlig skattefri arbejdsindkomst på op til 20.000 kr. udover personfradrag og beskæftigelsesfradrag mv. Det vil øge rådighedsbeløbet for borgere med socialt frikort med ca. 8.000 kr. årligt. Indkomst tjent i forbindelse med det sociale frikort medfører ikke reduktion i forsørgelsesydelse.

Handlingsplan til styrkelse af kvaliteten i sagsbehandlingen på handicapområdet

Der er store forskelle kommunerne imellem, når det gælder antallet af omgjorte klagesager i Ankestyrelsen – det viser det nye danmarkskort over omgørelsesprocenter i Ankestyrelsen. Der er derfor behov for at styrke borgernes retssikkerhed, og regeringen lægger op til, at det skal ske gennem blandt andet udvidelse og udvikling af task forcen på handicapområdet, målrettet kompetenceudvikling og systematisk opfølgning på danmarkskortet over omgørelsesprocenter.

Sammenhængende og fleksible indsatser til børn og unge med handicap

Børn med handicap, der får hjælp og støtte fra flere forvaltninger og sektorer, har behov for, at den hjælp er sammenhængende og tilpasset det enkelte barns behov. Regeringen foreslår på den baggrund en række initiativer, der skal ruste kommunerne til at yde en sammenhængende og fleksibel indsats til børn med handicap.

Sociale investeringspuljer

Mange kommuner er i gang med en omstilling hen mod øget investering i forebyggende og helhedsorienterede indsatser på socialområdet. Det kan eksempelvis være kommuner, som omlægger deres organisering, så den understøtter en mere effektiv og koordineret indsats for borgerne på tværs af relevante fagområder og forvaltninger. Når kommuner skal omstille deres indsatser, kan de umiddelbare investeringsomkostninger dog udgøre en barriere, som forhindrer indsatser i at blive sat i gang. Regeringen ønsker derfor at etablere sociale investeringspuljer, som skal hjælpe kommunerne med at overkomme investeringsbarrierer og styrke kommunernes incitament til at omstille deres indsats på socialområdet til at være mere forebyggende og helhedsorienteret.

Sociale investeringsprogrammer - *Social Impact Bonds*

Regeringen foreslår at igangsætte forsøg med sociale investeringsprogrammer - *Social Impact Bonds*. Sociale investeringsprogrammer er en ny offentlig-privat samarbejdsform, der afprøves i bl.a. Sverige, Finland og Storbritannien med henblik på at fremme nye, tidlige og helhedsorienterede løsninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet i samspil mellem den offentlige, private og frivillige sektor.

Børnerettighedspakken

Børn og unge i mistrivsel og i risiko for at blive udsat for overgreb går ofte alene med det. De ved ikke altid, at de har ret til at blive beskyttet mod overgreb, og de voksne omkring dem er ikke altid tilstrækkeligt opmærksomme på de helt tidlige signaler på, at barnet mistrives. Regeringen foreslår derfor at iværksætte en samlet indsats med fokus på børns rettigheder, som skal bidrage til at forebygge mistrivsel og risikoen for overgreb.

Tema 3 – Familien i fokus

Familien er en af de vigtigste sociale forbindelser for det enkelte menneske og i samfundet som helhed. Det er i familien et menneske formes, rustes til tilværelsen og søger tilbage, når livet bliver svært. Derfor er det vigtigt at understøtte, at familien så vidt muligt kan være en tryk ramme, særligt for børn og unge.

Støtte til familien og børnene er især vigtig, når forældre ophæver samlivet. En stor andel af de familier, som henvender sig til det familieretlige system, kan ikke blive enige om, hvad der er bedst for barnet. Samtidig har mange også sociale problemer, som nødvendiggør et tæt samspil mellem familieretten og de sociale indsatser. Det er ikke gode rammer for et barn at befinde sig i. Regeringen har derfor taget initiativ til en reform af det familieretlige system, som i højere grad skal være i stand til at hjælpe familierne godt igennem f.eks. en skilsmisse, og som samtidig skal have barnets trivsel i fokus under hele forløbet.

Regeringen ønsker desuden at give en økonomisk håndsrækning til adoptanter, der hjælper børn fra andre lande gennem adoption.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 140 mio. kr. til ”*Familien i fokus*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

Nyt familieretligt system: Indsats over for komplekse sager

Regeringen ønsker en reform af myndighedsstrukturen på det familieretlige område, særligt inden for skilsmisssystemet. Regeringen vil skabe et mere enkelt system, der passer bedre til familiernes behov. En families sag skal ikke behandles samtidigt af flere myndigheder. Familierne skal møde ét system i én samlet struktur, hvor forældre og børn kan få den hjælp, der er behov for, hurtigt og effektivt. Et centralt element i det nye system er at understøtte en fokuseret indsats i de mest komplekse familieretlige sager, herunder at der gives den nødvendige støtte til barnet under hele forløbet.

Forhøjelse af adoptionstilskud

Regeringen ønsker at anerkende, at adoption, der er en hjælp til at give et barn et liv og en opvækst i en familie, som det ikke kan få i sit hjemland, er meget omkostningsfuldt for adoptanterne. Regeringen vil give adoptanterne en økonomisk håndsrækning og vil derfor afsætte midler til at øge det engangstilskud, adoptanter modtager, når de hjemtager et barn til Danmark i forbindelse med international fremmedadoption.

Tema 4 – Værdighed og omsorg for de svageste ældre

Regeringen afsatte med finansloven for 2016 1 mia. kr. årligt til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik i kommunerne. Det er fortsat en central del af regeringens politik, at ældre borgere skal have en værdig pleje og omsorg, så de har mulighed for at fortsætte med at leve det liv, de selv ønsker.

Regeringen ønsker at bygge videre på indsatsen fra 2016 og vil målrette en del af satspuljen til at understøtte indsatser, som sætter fokus på at hjælpe de svageste ældre samt øge livskvaliteten. Derudover vil regeringen bl.a. etablere en plejehjemsportal samt styrke det social- og plejefaglige tilsyn på de danske plejehjem og i hjemmeplejen samt styrke den rehabiliterende indsats over for de svageste ældre.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 140 mio. kr. til ”*Værdighed og omsorg for de svageste ældre*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

Styrket rehabiliteringsindsats for de svageste ældre

Undersøgelser har vist, at der for svage ældre er stort potentiale i forhold til livskvalitet og forbedring af funktionsevne, hvis den rehabiliterende tilgang over for målgruppen styrkes. Regeringen vil derfor prioritere en styrkelse af rehabiliteringsindsatsen for de svageste ældre.

Plejehjemsportal

Regeringen ønsker at gøre det nemmere for kommende plejehjemsbeboere og deres pårørende at vælge plejehjem gennem etablering af en ”*plejehjemsportal*”. På plejehjemsportalen skal man kunne finde oplysninger om det enkelte plejehjem.

Styrket tilsyn på ældreområdet

Regeringen ønsker at styrke det social- og plejefaglige tilsyn på landets plejehjem og i hjemmeplejen. Regeringen lægger derfor op til at udvide Styrelsen for Patient-sikkerheds eksisterende tilsyn på sundhedsområdet med et tilsyn på ældreområdet samtidig med, at kommunernes nuværende tilsyn fastholdes.

Tema 5 – Styrket indsats i psykiatrien og for kronikere

Stadig flere danskere lever med en psykisk lidelse. Regeringen vil derfor prioritere tiltag i psykiatrien, som løfter indsatsen for mennesker med psykiske lidelser, særligt i forhold til børn og unge. Det er afgørende, at mennesker med psykiske lidelser altid mødes af professionel sundhedsfaglig hjælp af høj kvalitet. Desuden ønsker regeringen at skabe mere viden om multisygdom, dvs. patienter, der lever med mere end én kronisk sygdom.

Regeringen vil derfor tage initiativ til forsøg med en fremskudt regional psykiatri til tidlig behandling af børn og unge med tegn på psykiske lidelser, såsom børn og unge med lette former for spiseforstyrrelser, angst, depression, selvskade mv. Det vil være børn og unge, som i dag kan opleve at ”falde mellem to stole” i den regionale psykiatri og de kommunale indsatser ift. at få den rette hjælp. Fælles er, at en tidlig opsporing og igangsættelse af behandling er helt afgørende for, at børn og unge kan komme tilbage på sporet mod en normal hverdag.

Regeringen ønsker desuden at igangsætte initiativer, der kan nedbringe anvendelsen af tvang i psykiatrien. En psykiatrisk indlæggelse kan være en meget voldsom oplevelse for patienten, og det kan i visse tilfælde være nødvendigt at anvende tvang for patientens eget bedste. Tvang bør dog altid være en sidste udvej, og vi skal aktivt forsøge at skabe rammer i psykiatrien, hvor tvang anvendes så lidt som muligt.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 390 mio. kr. til ”*Styrket indsats i psykiatrien og for kronikere*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

Afprøvning af en fremskudt regional funktion i børne- og ungepsykiatrien

Regeringen ønsker at afprøve en fremskudt regional psykiatri til tidlig behandling af børn og unge med tegn på psykiske lidelser såsom børn og unge med lette former for spiseforstyrrelser, angst, depression, selvskadende adfærd mv. Formålet er at udrede og behandle børn og unge på mindst muligt indgribende måde uden for psykiatrien.

Styrket indsats for personer med spiseforstyrrelser

Regeringen ønsker at styrke indsatsen for personer med spiseforstyrrelser gennem en pulje til afprøvning af screeningsredskaber og andre indsatser til tidlig opsporing af spiseforstyrrelser samt udvidelse af kapaciteten af tilbud til behandling af personer med spiseforstyrrelser i den regionale psykiatri.

Fælles tværsektorielle teams til nedbringelse af tvang i psykiatrien

Regeringen ønsker at nedbringe anvendelsen af tvang i psykiatrien ved at etablere en pulje til samarbejde mellem regioner og kommuner i tværsektorielle teams, der gennem en tidlig indsats kan forebygge sværere tilbagefald og indlæggelser for både børn, unge og voksne, hvor der anvendes tvang.

Tema 6 – Et stærkt civilsamfund

Danmark har en lang tradition for et stærkt civilsamfund og et stort frivilligt engagement. Civilsamfundet kan noget, som den offentlige sektor ikke kan og bidrager til at udvikle og fremme demokrati, normer og fællesskaber. At have et aktivt og velfungerende civilsamfund er en gevinst for alle de mennesker, som civilsamfundet hjælper. Et aktivt civilsamfund er dog en lige så stor gevinst for de mennesker, som er en del af civilsamfundet og hver dag yder en frivillig indsats – det giver en følelse af at gøre noget godt for andre og at være en del af et fællesskab.

Regeringen har derfor en klar politik for civilsamfund og frivillighed. Det skal fortsat være den offentlige sektor, der har ansvaret for at iværksætte indsatser over for socialt udsatte, men den frivillige indsats kan supplere der, hvor det giver mening, og på den måde levere et stort medmenneskeligt bidrag. Det er derfor regeringens ønske at skabe de bedst mulige rammer for, at private organisationer og frivillige kan tage et medansvar. Regeringen vil derfor se på civilsamfundets rammevilkår og skabe bedre mulighed for, at flere kan deltage i de frivillige fællesskaber som led i en samlet civilsamfundsstrategi.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 100 mio. kr. til ”*Et stærkt civilsamfund*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

National strategi for et stærkere civilsamfund

Regeringen nedsatte i juni 2017 en task force med repræsentanter fra civilsamfundet, kommunerne, erhvervslivet og de faglige organisationer med det formål at få anbefalinger til regeringens kommende civilsamfundsstrategi. Task forcens fem hovedanbefalinger indeholder blandt andet forslag til, hvordan civilsamfundet bliver bedre til at inddrage udsatte borgere udenfor arbejdsfællesskabet i frivillige fællesskaber samt forslag til bedre rammer for det lokale frivillige initiativ. Regeringen vil tage anbefalingerne med sig i udarbejdelsen af civilsamfundsstrategien.

Tema 7 – En beskæftigelsesrettet integrationsindsats

Danmark står overfor en historisk integrationsudfordring. En stor del af de mange herboende indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund står i dag uden for arbejdsmarkedet. Det er afgørende, at der gøres en ekstra integrationsindsats for de indvandrere og efterkommere, der allerede er her i landet, men ikke reelt deltager på det danske arbejdsmarked. Regeringen ønsker derfor at målrette en del af satspuljen til indsatser, der kan få flere indvandrere og flygtninge i beskæftigelse og dermed sætter flere indvandrere og flygtninge i stand til at kunne forsørge sig selv.

I lyset af den alvorlige situation med den verserende bandekonflikt, som indebærer en risiko for, at flere børn og unge rekrutteres til bandemiljøet eller andre kriminelle miljøer, ønsker regeringen desuden at målrette en del af satspuljen til en forebyggende og resocialiserende bandeindsats.

Regeringen ønsker at afsætte ca. 370 mio. kr. til ”*En beskæftigelsesrettet integrationsindsats*” i perioden 2018-2021.

Du kan læse nærmere om nogle af initiativerne inden for temaet nedenfor.

Beskæftigelsesrettede initiativer for flygtninge og indvandrere

Det er afgørende, at flere flygtninge og indvandrere bliver i stand til at forsørge sig selv. Regeringen vil derfor iværksætte en række initiativer, der skal fremme beskæftigelsen for netop denne målgruppe. Konkret ønsker regeringen at udbrede erfaringer fra de kommuner, der gør det bedst i den beskæftigelsesrettede integrationsindsats. Derudover vil regeringen igangsætte indsatser, der gennem en opsøgende indsats kan hjælpe ikke-vestlige flygtninge- og indvandrekvinder ind på det danske arbejdsmarked samt indsatser, der gennem anerkendte og veldokumenterede metoder kan få flere aktivitetsparate flygtninge med traumerelaterede udfordringer til at blive jobparate eller komme i job.

Bandeindsats

Bandekonflikten indebærer en risiko for, at flere børn og unge rekrutteres til bandemiljøet eller andre kriminelle miljøer. Det drejer sig blandt andet om børn og unge, der vokser op eller færdes i socialt udsatte områder, og hvor en meget stor andel har anden etnisk baggrund end dansk.

Regeringen har allerede igangsat en række initiativer til bekæmpelsen af bandekriminalitet, herunder ”*Bandepakke III*” fra marts 2017 og yderligere 12 initiativer fra august 2017. Initiativerne har til formål at slå hårdt ned på bandekriminalitet og indeholder blandt andet en styrkelse af politiindsatsen, strafskærpelser og muligheden for meddelelse af opholdsforbud.

Regeringen ønsker at supplere og styrke de eksisterende indsatser, blandt andet gennem etableringen af en task force, der skal forebygge rekruttering til bandekriminalitet blandt børn og unge. Indsatsen skal styrke kommunernes arbejde med at opspore og iværksætte tiltag for de børn og unge, som i kraft af familierelationer, asocial adfærd mv., er særligt sårbare over for rekruttering til bander og andre kriminelle miljøer.